

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Januarius' 21-dikén 1820.

Északi Amerika.

A' *Belga* levelek ily örvendező tudósítást közlenek *Philadelphiából* Okt. 30-dikéről: — „A' kereskedésnek *criticus* állapotja, melly az Északi Amerikai egygyesült Státusokban, kivált azokban, mellyek a' tenger' partjain esnek, valami négy hónapoktól fogva sok félelmet okozott, itt már megváltozott. Bankóink ismét hozzá fogtak a' fizetéshez, 's a' kész pénz ismét folyamatba indult. A' Guinéket, Souvraindorokat, az Angliai Schillingeket, Piastereket, és Koronástallérokat egész bőséggel látjuk köz kezekben forogni. A' kereskedés a' maga előbbeni elevenségét vissza kapta: de van is okunk annak reménlésére, hogy kereskedőjinket a' megszünt rettentő *crisis*, jövendőre nézve vigyázóakká tette. Tőkepénzes embereink önn' kárvallások által tanittatván, az igen mérész spekulálásnak ezentúl békét hagyván, szükség felett való pénzeiket földmívelésre 's fábrikák' felállítására fogják fordítani, mellyek' dolgában fogyatkozásunk van. A' fábrikások, mívmesterek 's egyéb effélékhez értő emberek már nagyon kerestettek; a' *Mekhanicusok* szerencsés jövendővel biztathatják magokat; az építő kivált a' vízi épületekhez értő mesterek, nállunk jobban fizetteinek, mint másutt akár hol. A' jövő tavasszal sok gazdag Németeket és Anglusokat várunk ide, kik között nem kis értékű fábrikások fognak találatni.

Nagy Britannia.

Valamint Északi Amerikában, úgy Nagy Britanniában is egyszerre megvidámodott a' kereskedők Jéremiásának ábrázatja, 's alleluját énekel nékiek: — „*Liverpoolból* (így szólnak a' Jan. 1-ső napján költ, Londoni Ujságlevelek) oly tudósításokat vetünk, hogy ott a' kikötőhelyben mindenek egyszerre felelevenültek; kiváltképpen keresik az Északi Amerika felé útnakindulni készülő hajókat. Canadából, Brasiliából, Északi Amerikából, 's Napkeleti Indiából, naponként érkeznek oda a' kereskedő hajók, 's mind ezekre nézve nem ok nélkül reménljük, hogy kereskedésünk' csatornáji ismét megfognak nyilni.“ — A' Londoni Kurir pedig még telyesebbé teszi ezen tudósításoknak örvendetes voltát ez által, hogy Angliának azon részeiről, a' mellyek manufaktúrákkal bővölködnek, oly leveleket közöl, mellyek szerént ott a' fábrikásoknál a' jövő tavaszra már előre sok holmit alkudtak. — Az Ellenző részen lévő irók ellenben nagyon csudálkoznak, hogy Angliának szomorú ábrázatja, mellyet a' Kurir 's az ő részesei, csak nem régen is oly szomoruan festettek vala le, most egyszerre ily vidám színbe öltözhetett; holott az Öt hathatós erejű Billek még alig hogy csak a' Parlamentum házai által elfogadtattak, 's hathatóságokat még annál kevesebbé éreztethették meg. De különös ellenkezésben látszik továbbá lenni ezen örvendetes tudósítá-

sokkal a' Londoni kereskedőknek azon kérelme is, melyet ők a' Parlamentumnak elejébe terjesztettek, 's a' melyben keresveson panaszolkodnak a' kereskedés, manufakturák, 's az egymás eránt való bizodalom' telyes megcsökkenéséért, 's azt kéri, hogy rendeljen a' Parlamentum ezen veszedelmes környülállásoknak megvizsgálására 's elhárítatássokra egy különös Biztosságot. Kérelmét azonközben nem nyerte-meg ezen kereskedői Egyesület.

Az Anglus Status' adóssága 1818-ban Jan. 5-dikén 1,146,750,982 — 1819-ben pedig ugyancsak Jan. 5-kén, 1,181,504,562 font Sterlingekből állott. (Ha ezen summákat, hogy kerek számmal szolljunk, 10-zel sokszorozzuk, 1818-ban Jan. 5-dikén, 11,464; — 1819-ben pedig 11,815 millió forintokra telt ezen veghetetlen hatalmu, birtokait a' Világ' tengerének egyik végétől a' másikig kiterjesztett Statusnak adóssága. Ide azonközben Irlandia adóssága is be van foglaltatva.

Minket (így szollott e' napokban a' Chronicle) minden felől negatnak a' szabadság' barátjai, hogy azt az elő-arasznyi időt, melly alatt még a' nyomtatási szabadságnak hasznát vehetjük, használjuk az új Billek ellen való tusakodásra. Mi kinyilatkoztatjuk, hogy meggyőződéssel hisszük azt, hogy a' nyughatatlanságoknak hirét szántszándékkal nagyították, hogy megmmtathassák, hogy a' nép szabadságai egy részének Öt esztendőig való felfüggesztetése szükséges legyen. Egyéb cránt mi a' Ministereknek ezen eszközhöz való folyamodássokban nem annyira valami hozzájuk való külső befolyást, mint inkább egy olyan bölcse előrenézést gyanitunk, melly szerént ők a' népet oly állapotba helyheztetni akarták, hogy majd, mikor a' finantziai éles intézetek közönségessé lesznek, ne kiáltozhasson."

Most egyéberánt, kivált azolta, hogy a' felső ház' Febr. 17-dikéig az alsó pedig Febr. 15-dikéig bezárattattak, majd semmi nevezetes történetekről nem emlékeznek a' Londoni Ujságlevelék. — A' kétféle, Ministerialis és Ellenkező leveleknek, egymással való vetekedéseik azonközben még most is folynak. A' Kurir így dorgálódzott mostanság a' Chronicle ellen: — „Nékünk, ugymond, kötelességünk a' Chronicleből egy valósággal nagy értetlenséget felhozni és megczáfolni: „Ő azt erőssíté, hogy az, hogy a' Ministerek Öt Jovallásaiknak a' Parlamentumban ily sok tagok pártját fogták, egy új bizonyosságul szolgál arra, hogy melly szükséges legyen ezen Parlamentumnak reformáltatása. Hisze' a' Radikálisok' panasza is (ezek mind a' Chronicle' szavai) nem egyéb, hanem, hogy a' Parlamentum nem a' nép' képviselője; mert ha a' volna, telyesitené annak kívánságait: de éppen ellenkezőt cselekszik.“ — Ha ez így volna, (ezek már a' Kurir' szavai) már így mi is azt mondanók, hogy szükséges a' Parlamentum' reformáltatása. De nem így van a' dolog. Minden tudja, hogy mikor a' nép valamit nyilvánosan kívánt, mindenkor megnyerte kívánságát: hanem, mikor egy magános sirásrivás, előitélet, önn' haszonkeresés, úgy áll elő, mint ha a' nép' kívánsága volna, ilyenkor a' Parlamentumnak kötelessége az ellentállás; kötelessége, hogy a' köz jót a' rossz czélzások ellen oltalmazza.“

A' Manchesteri Radikálisok' Biztossága, mint látszik elhalasztotta azon határozását, hogy a' Parlamentum által törvénné tétélett Öt Jovallásoknak gyakorlásbavétetődéssek előtt még egy nagy népgyűlést tarthasson, minthogy közönséges hirdetést adván-ki meghívta a' népet, hogy az 1820-dik esztendő Januáriusának 1-ső napján, Nagy Britannia sza-

badsgága' elveszésiért való szomorkodásának kinyilatkoztatására, tartson egy közönséges böjt-napot.

Leeds városában a' politziai tiszttség egy oly ifjura talált az édes atya' pinezében, kit az ott 15 esztendőktől fogva a' grádics alatt a' falhoz lánczolja kegyetlen állapotban tartott; testéből mára' csontokis kilátszottak némely tagja-in. Egy aszszony valamit keresvén ott, történetből hallotta meg sohajtozásait. A' politziai előjárók a' fiú apját elfogatták 's törvényt láttattak reá, de büntetés nélkül el kellett bocsátaniok, mert azzal mentette magát, hogy a' fiú eleitől fogva meg lett volna tébolyodva, 's ő azt ezért kötve tartani kéntelenített. Hogy a' gyermek most bomlott elméjü, bizonyos. Hogy bomlott volt - é eleitől fogva, vagy nem, ezen tekintetben semmi bizonyosság nincsen az öreg ellen, minthogy már a' felesége is meghalt.

* * *

Napkeleti Indiából ily tudósítások fordulnak elő a' Londoni Ujságlevelekben: — „Ugy látszik, hogy már most Ceylon szigetén is állandóan le van téve az Anglusok' katona uralkodásának talpköve. Candy' volt Királyát által vitték az Indus szározra, a' hol Vellorében tartják. Az ő Ellepoley nevü, szép talentumokkal bíró Ministere, ott a' szigeten Columbo várában ül fogságban. A' sziget' előkelőbb lakosait, részint Isle-de-France szigetére (melly most az Anglusoké) vitték-el, részint külömbkülömb várakba zárták. Az ólta, hogy ezek törtétek, tökéletes csendesség uralkodik Ceylon szigetén. — A' Calkuttai Ujság szerént nagyon szomorú véget ért a' Pindaris (hegyi lakos) népnek Cheeto nevü Fejedelme, ki az utóbbi hadakozásban a' Berári, már most Országától megfosztatott Raját az Anglusok

ellen segítvén, ezzel egygyütt ő is szerencsétlenné és földönfutóvá lett. Ezen Berári Ex-Rajah, Appah-Sahab, ennek segédje Cheeto, 's ezen utolsó-nak fija Muhamed Pumah, az ólta, hogy a' békesség helyreállított és ök semmivé tétettek, mind a' hegyek között bujdoklottak. Végre az Affe erghari Killedar (Kommandans) az Ex-Raját ugyan bebocsátotta és oltalma alá vette, de Cheotót 's ennek fijasát, nem. Ezek tehát bujdokláshoz fogtak, 's egymástól elváltak. Maga Cheeto az erdőknek vette útját, hanem kevés napokmulva szegénynek a' lovát felnyergelve egy erdő mellett találták-meg, 's még a' montlizzákja is a' nyeregkápában volt, melyben egyebek közt 250 Rupiát találták, holmi levelekkel, mellyeket az Ex-Rajah adott volt néki által, 's a' pecsétnyomójával egygyütt. Azután magának is nyomozására indultak az erdőbe, hanem a' helyett, hogy őtet magát megtalálták volna, egy tigrisnek véres nyomaira 's holmi véres ruha darabokra 's végezetre egy özsze marczanglott emberfőre találtak, mellyet jól meglehetett esmerni, hogy a' Cheeto' feje légyen. Így végezte életét Cheeto Fejedelem, a' ki csak nem régiben 30,000 lovasokkal jött vala a' Raja' segítségére. Azután ezen szerencsétlennék a' fija is az Anglusok kezére került, a' kik pénzt adtak néki az apja' fejének eltemettetésére. Az Ex-Raja Országát ezen szörnyü véres hadakozás után már most éhelhalás rongálja.

A' Francia Revolutzióból esmeretes Dumouvier még él. Londonban lakik; már 80 esztendős.

Angliában csak a' gőz-machinák annyi munkát tesznek most, a' mennyire eddig 3 millió emberek kívántattak; 's a' melly által most minden nap 32 ezer tallérral költ Anglia kevesebbet, mint eddig költött.

A' Követek' kamarájának Jan. 8. dikán közönségesse tétetett Bulletinjében 159-re tétetik azoknak a' kérelmeknek száma, mellyek az Ország' külömbkülömb részeiből bejöttek, és a' mellyekben a' kívántatik a' Követektől, hogy ne egygyezzenek meg abba, hogy a' Constitutzión 's a' Választási törvényen valami változások tétetessenek. Két kérelmek ellenben, mellyek Chateaubriantból és La-Charitéből érkeztek be, az ellen panaszkodnak, hogy az elsőbb nemű kérelmekre minden fele mesterkedések által kerestettek össze az aláírások, 's azért ment a' számok 19,057-re. Ezen kérelmekről Jan. 10-dikén kellett az arra kirendeltetve lévő Biztosságnak a' maga vélekedését a' kamara' elejébe beadni.

A' *Toulousei* Universitásban még meg nem szűnt az Orvosi és Törvény tudományok Fakultásaiknál a' tanulók' lármázása. Az után, hogy, mint már említettük, az Orvosi Fakultásnál az Oskolai Cursust a' Dékány berekeszteni kén-telenített voltna, nem soká hasonló keménységgel bánni kén-telenített a' Törvényes Fakultással is, azért, hogy az oda tartozó tanulók'összegyülekezvén, ők is kérelmet készítettek a' kamarákhoz, azért, hogy ne egygyezzenek - meg a' Constitutzión és Választási törvényen jóváltatható változásokban. A' *Journal-des-Debats* bevesen kikelt ezen tanulók' ellen, az ilyen hozzájok telyességgel nem illő cselekedetekért: — „Ha keserves dolog (így szoll ezen Journal) azt látni, hogy ezen tanulók' miként vesztegetik a' tanulásra rendeltetett drága időt a' Státus' ügyesbajos dolgairól való tanácsko-zásra: nem kevesebbé keserves, azt is szemlélni, hogy ugyan ezen ifjaknak hajlandóságát, naponként, 's még pedig, fájdalom! nem minden következés nélkül, miként iparkodnak elcsábitani, tévedés-re vezérteni! Már csak az első sorai is

azon kérelemnek, mellyet ezen Törvényes Oskolai Tanulók a' Követek' kamarájához intézni, szükségesnek gondoltak, olyanok: hogy elég nyilván kimutatják, hogy melly vélekedés, melly hajlandóság, 's mi nemű gondolkodás vezérrelje ezen ügy mondatott Könyörgőket: „Uraink! (így szollnak ezen ifjú boldondok), *A' Thronusból tartatott beszéd Francia Országot mélyen megsomorította. A' kezd kérdésbe jöni, hogy valyon a' Király nem akar-é azon háládatossághoz továbbá számot nem tartani, mellyet eddig magának, nagy bölcsessége által, megnyert?* „Nem keserves dolog-é azt szemlélnünk, hogy ezen Törvényes Oskola szakálatlan ábrázatú Doktorai, *Juris Peritusai*, magokat azon törvények' fő megítélő Biráik-ká tenni mérészlik, mellyeket a' Király a' maga bölcsessége szerént a' maga népeinek jóvall, 's még azt is kérdezni merik, hogy valyon a' Király le akar-é a' maga alattvalóji' boldogságának előmozdításáról mondani, 's nem akarja-é azoknak háládatosságokat megérdemlenni?“

Egy Ministeri Ujság szerént az Első Minister Gróf *Decazes* rosszszúl lévén, miatta nem volt már egyszer Ministeri tanács: hanem egy Liberalis Ujság, talám csak tréfálódni akarván, így szoll ezen alkalmatossággal: „A' Választási törvény, úgy mond, minden antagonistájit torkon fogta; a' Deserre Ur nyakára piotzát tettek; Herczeg Broglie nem beszélhet; Gróf Decazes ágyban fekszik; Lainé Urnak fő-fájása van; Pasquier Ur hurutot kapott; Roy Ur berekedett; csak Portal Ur beszélhetne, de a' ki felől tudva van, hogy aoha se beszél.

Gevaudan és Simon Urak kihirdet-tették a' Liberalis levelekben, hogy nem igaz, hogy ők a' 200 Frank büntetésért, mellyeket, azért vetettek reájok, hogy Klúbgyülemések tartattak nállok, apelláltak

volna. Elérték ők (így szólnak) a' magok céljokat külömben is; megmútták ők, hogy a' politikai egygyesületeknek szabadoknak kell lenni egy Constitu-
 ziónális Státusban; 's ezen pernek tulajdonsága által tudósítottak a' törvényhozó kamarák affelől, hogy van a' Francia törvényes könyvben egy Paragra-
 phus, melynek megjobbításra van szükség. Egyéb eránt most külömben is nagyobb dolgok vonták magokra a' közön-
 ség' figyelmét, mint a' milyen az ő 200 Frankokért való apellálások volna; nem is lenne szabad azon nagy veszedelmek-
 ről, mellyek most a' Constitutziót 's a' Választási törvényt fenyegetik, ily magá-
 nos csekélységekre vonni a' közönséges figyelmet."

Generális *Savary* ról a' Rovigoi Hercegről azt írják Parisból, hogy ismét vissza akarna menni Smyrnába, a' hol egy kereskedő házzal, társasági egygyesületben van.

S p a n y o l O r s z á g.

A' Spanyol határszélről így irtak December 30-dikán: — „Csak nem közön-
 ségesen kezdik hinni, hogy azon Királyi költött parancsolattal, melly által az úgy nevezett Militzia' Obersterei meghi-
 vattattak vala, hogy bizonyos meghatározott időben Regimentjeikkel egygyütt Madridba érkezenek, csak oda czéloz-
 tak a' mesterkedők, hogy az Országlószéket félelmessé tegyék, de semmi afféle plánumjok nem volt, hogy valami lármát vagy rendetlenséget csináljanak; és ám-
 bár azt, hogy ezen mesterkedők kik lehettek, még bizonyosan kitanulni nem lehetett is, annyit csakugyan gyanítanak, hogy ezek azon részhez tartoznak, mellyet (Franciaországban Ultráknak) itt *Serviliseknek* neveznek (a' Liberalisok-

nak itt is csak ezen név adatik). Mondják, hogy ezen Servilis résznek csak a' lett volna a' plánuma, hogy a' Királyt, a' ki egy időtől fogva szelidebb systemának tartására láttatik hajlani, ezen hajlandóságtól elidegenítsék. Azonban, ha el nem érte is ezen rész egészen a' maga célzasát, csakugyan, mint látszik még is nyert valamit, ha szintén attól, hogy az Udvarhoz való egész befolyását vissza kaphassa addig, míg Hercege Fernando Első Minister leszen, nem lehet félni. Hanem ahozképpent, hogy melly hamar változik Spanyol Országban a' Ministerium' állapotja, ez is megtörténhetne. — A' miaz Északi Amerikaiakkal lehető hadakozást illeti, ezt Madridban senki nem hiszi. — Azért nagyon békételenkednek Madridban, hogy Lord Cochrane, a' Spanyolok egygyik legveszedelmesebb ellensége Amerikában, Angliából ily nagyon segítettik; vannak, kik azt erőssítik, hogy még az Anglus Ministerek magok is, bár melly idegenek legyenek is ezen Lordhoz az ő régi magaviseletiért, az ő Amerikába tett expeditzióját csakugyan nem rossz szemekkel nézték, minthogy ő a' maga hazájabeli kereskedők' javát ezen expeditzió által minden esetben nem kevésbé sikeresíti. Mondják, hogy a' Spanyol első Minister és a' Madridi Anglus Követ között heves vetekedések is fordultak volna már elé Lord Cochrane miatt. — *Portugallia* és *Spanyol Ország* még mind ez ideig meg nem egygyezhettek a' köztök előfordult villongásokra nézve, és a' Radiksi nagy expeditzió, ha megérkezhetne is az Amerikai tengerre, bajosan fogna a' maga Buenos-Ayres ellen intézhető célzására nézve, se' Montevideóban se' Brasiliában valamelly barátságos fogadtatást vagy segítettést találni. — A' Madridi közönséges levelekben mostanság semmi nevezetes tudósítás

nem találtatott az Amerikai elpártolt tartományok' állapotjáról: a' magános levelek ellenben az insurgensekről, már most még azon Amerikai vidékekről is, mellyekről eddig mind csak a' Spanyolokra nézve irtak kedvezőleg, úgy irtanak, hogy szerencsés kimenetellel biztathatják magokat. Igaz az, hogy az ellenek készülő expedíziót Kadixban valóssággal nagy iparkodással siettetik: de felettébb nagy akadályok állanak előtte. A' rendkívül való adózás, oly környűlálások között, milyenek között Kadix most a' Sárga-hidegnek pusztításai után 's a' kereskedésnek csaknem teljes megszűnése miatt lehet, ha bár tökéletesen ezen expedízióra van is határoztatva, az életben maradott lakosoknak akár melly jó indulatjuk mellett, bajosan lehet sikeres. Mondják, hogy Mexikóban is újabb zenebonáskodások folynának. Mostanság ismét mutogatni kezdette magát az a' híres pártos vezér *Padre Torres*, kit az Ujságlevelek már több ízben megölttek, de mind annyiszor ismét felelevenítették. Az ő tanyáji hozzájuk közelíthetetlen vidékeken szoktak lenni, mellyekről az ő seregei csak akkor ütnek-ki, mikor a' Spanyolokat valahol nem nagy erővel lenni megsajditják, 's mihelyest ezek által jó formán nyomattatni kezdenek, azzal a' ragadománnyal, melyre addig szert tettek, ismét előbbeni bátorságos tanyájikba, az erdők és hegyek közé, veszik-be magokat. — Uj-Granadát és Veneczelát oly állapotban írják lenni, hogy bajosan fognak többé az anyaországhoz vissza térni. — Vannak, a' kik

attól is tartanak, hogy az Északi Amerikai Congressus már most annak módja szerént meg fogja Buenos-Ayresnek és Veneczelának függetlenségeket esmerni, melly ha meg talál történni, annál bajosabb leszen őket az engedelmségre vissza téríteni. — Az Országlószéknek minden tilalmazása mellett sok segítséget kaptak, kész pénzért, eddig is ezen Insurgensek Északi Amerikából. New-Yorkból Dec. 1-ső napján is két hajó ezelt-el onnét a' Cochrane hajós seregéhez, hadi készületekkel rakodva, hanem az egész terhet kész pénzel fizetteki Chili' Ágensé.

Az az *Englis* nevű Ánglus Oberster, ki a' Veneczelai Insurgensek szolgálatjában lévő Ánglusokat vezérlette, nem régen veszedelmes hideglelésbe esvén, meghalt. Halálát nagyon sajnálják hazája'fiai is, de az Insurgensek is.

A' *Párisi* Monitör említi Madridból irtott Ánglus levelek után, hogy a' Spanyol Nyomozószerék folytában használja a' kemény eszközöket, 's a' szabad kömivesség, eretnekség és philosophia miatt sok oly érdemes emberek is ezen ítélőszék' tömlöczéibe vettetnek, a' kik hazájoknak valaha valóssággal sokat használtak. *Grandes* Gróf *Montijo*, *Granadai* volt Fő Kapitány, a' katona fogházból, melyben eddig tartatott, a' *Gallitzia* Nyomozószerék *S. Jagói* tömlöczébe vitetett, melly a' legrettenetesebbnek tartatik Spanyol Országban. Hasonló sors érte az ő testvér öcsét, más érdemes emberekkel egygyütt."

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Jan. 18-dikán 250 $\frac{1}{2}$ — 19-dikén 250 $\frac{1}{8}$ — 20-dikán 249 $\frac{3}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

IV. Borsod Vármegyéből Boldváról illy szomorú tudósítást vettünk:

„A' közelébb múlt esztendeji Karácson Hava 5-dik napján estvéli 10 órakor az igaz keresztényi szelidség alázatos virtusaival tündöklő, két hónapok hijján 69 esztendőkre terjedett becses életétől fosztá-meg a' halál boldog emlékezetű Nagyságos Cs. K. Tanácsos Sathmári Király József Urat, Tek. Nemes Szabolch Vármegye számos esztendeig volt, mindepektől közönségesen szeretett és tiszteltetett, egykori Első Al Ispányát“ — — Addig is míg ezen nagy érdemű 's nagy tudományü, a' közjó előmozdítása 's szegények ápolgatásában szüntelen mind halálig fáradozó örök emlékezetű nagy hazánkfiának hasznos élete' leírását a' T. Publicummal közölhetnénk, érdemesnek tartottuk azon érzékeny szomorú levelet annak tulajdon eredetéből a' T. Publicummal közölni, melly által egyik kedves fia a' boldogultnak elfelejthetetlen édes jó attyának halálát egy jó barátjának tudtára adja, ezen szavakkal: —“

„Kedves Barátom!

„Éppen midőn akartam volna Te hozzád bocsátani levelemet egy rettenetes történet, nem csak ezen kedves kötelességről hanem úgy szólván önnön levelemről is elfelejtkeztetett. Májd más fél hónapja már annak, mióta én a' leg keservesebb állapotban egy darabig az epesztő kétség — azentúl a' leg mélyebb keserűség habjai közt hanyattatom. — Még most is reszketek ha elgondolom, hogy melly keserves dolgot kellett tudtadra adnom Édes Barátom! 's a' melly tudom a' Te baráti jó szivedet is mélyen meg fogja keseríteni. — Oda örökre oda van a' világon a' leg érzékenyebb Atya, oda van véle az én leg hivebb barátom gyá-

molom és mindenem — múlt hónap 5-dik napján hagyta el ez a' Jó Lélek az én Kedves Lelkem Atyám előttünk oly becses meghidegedett tetemeit — Óh melly örömmel sietett a' Szabolcsi Restauratzióra, a' hol a' régi sok jó barátainak meglátása, némelly heveskedők helybe nem hagyható magokviseletén való megindulása hanyatlott élete erejét megemésztették — noha még elég elevenen jött is szegény onnan ide haza — de más nap már bádgyadozni kezdett és tizenkettő napra az ő nemes szive örökre megállott. A' millyen szelid volt élete olyan tsendes volt halála is. Betegsége' negyedik napjától fogva három nem csak Doktorok de véllünk együtt jajgató jó 's nemes szívű barátaink orvosolták — biztak szinte haláláig 's minket is biztattak — de ő szegény előre már megerzette közelgető megoszlattatását — Szombaton éjfél után az Édes Anyám, Pál Testvérem, és én a' kétségbeeséssel küszködve látván halálra lett elválását esdeklettünk halálos ágya körül, ő bátran végignézett bennünket 's hozzánk ezen áldott szavait intézte: *Édesem! Kedves Gyermekeim! én ti hozzátok többé talán nem fogok szollani — az Istenre kérlek benneteket a' Virtus utjáról el ne tántorodjatok — az emberiséget minden emberek eránt de különösen a' szegények eránt megtartsátok — legyetek igazán emberek!* ekkor jó szive elfogodott 's zokogott — midőn pedig mi kezeit lábait térgyen állva tsokolgatván tölle engedelmet kértünk volna, illy nemes vallástétellel engedett-meg: *nincs nálam helye az engedelemnek, ti engemet soha meg nem sértettetek — de ti engedjétek-meg nekem, mert én minden véteknek gyarló tárháza voltam.* — Ezek után véllünk együtt buz-

gőan fohászzkodott 's eltsendesedett. Sok szivreható szavai után Vasárnap délben még maga lábán csupán az én reszkető karjaimra támaszkodván az ágyból a' kanapéra által ment, két kanál levest evett, és egy kanál essentziát megivott — mély fohászzkodásba merülve egyszerre felvidült orczával felfüggesztette szemeit, és többé reánk nem is ügyelvén mint egy elragadtatott állapotban Jó Istenéhez tsendesen, 's tsak néha hallató szóval esedezett a' leg eszmélőbb állapotban szintén estvéli 10 óráig, a' midőn három tsendes sohajtások után elrepült tőlünk az az ártatlan jó lélek 's minket örökre elhagyott a' leg nagyobb keserőségbe meritvén. —

„Ah melly szerettem volna haláthatad volna, hogy mint hal meg egy érzékeny de tiszta 's ártatlan sziv, én életemben nem tanultam annyit, mint ezen reám nézve rettenetes pillantatokban.

„Azólta Édes Anyám 's Testvéreim az ötlet kesergő sok ezerekkel együtt össze hajtjuk fejünket 's zokogunk.“

Miskolczról Januarius' 11 - dikén 1820. — A' Nemzeti Theátrumi Intézetnek (Institutumnak) Tek. Borsod Vármegye által rendeltetett Direktioja hivatalbéli tisztiben állónak lenni édesdeden elisméri ennek a' Haza előtt közönséges sé tételét: hogy minekutánna tisztelt Megyéjének meghatározása, és mind a' Nagyméltóságú R. M. Helytartó Tanátsnál, mind a' Nagyméltóságú Kir. Udvari Magyar Kamaránál, mint illető Földes Urnál véghez vitt hathatós eszközlése, és egy munkás Segédtagjának Építésbéli Felvigyázóul azon Directio mellé történt kinevezése mellett, úgy a' tömbször tiszteltt, mint más szomszéd Tek. Megyébéli Hazafiaknak, rész szerént felajánlott, és vártt, — rész szerént pedig már bé is küldött segedelmekkel ezen M. K. Koronához tartozó Miskolcz Városában a' közelébb lefolyt esztendőbéli Május hava

5 - dik napján egy, belső világosságára nézve $16\frac{1}{2}$ öl hosszúságú, $7\frac{1}{2}$ szélességű Nemzeti Theátrumnak építéséhez hozzá fogott volna, azt hat hónapok' lefolyta alatt annyira vitte, melly szerént annak ékes és erős falai már valósággal felállítva vagynak — 's tellyes bizakodással lévén az eránt, hogy egy illy, közepszerűsége mellett is a' vagy csak annál fogva, mivel ez még eddig a' maga nemében egy lészen, — (és Isten tudja, meddig fog annak maradni?) a' Nemzetnek díszére szolgálendő Épületet, a' megígért segedelmeknek vissza tartóztatása, 's az azokon felül is még szükségeseknek megtagadása miatt, nem lesz kéntelen abban hagyni: fogadja azon Directio, hogy felvállalt kötelességének nem sokára reménylett végrehajtásával az ezen köz célnak elővitelére tett, és kezdő adakozásokat nevenként, — valamint szintén azoknak hová lett, és lejendő fordításokat is egész egyenességgel ki fogja a' Haza előtt, — a' származható gyanakodásnak (subsumptionnak) magára következendő elhárítása szükséges volta' tekintetiből is, — jelenteni.

Magyar Országban a' Kegyes Iskolák Szerzetének az Uj Esztendőre kiadott Lajstroma szerént a' 27 Szerzetes házakban öszveséggel találtatnak 356 tagok. Legnépesebb a' Szerzetnek Privigyei Háza, melyben 34 Tagok laknak, kik között 16 Novitiusok találtatnak. Ezután következik a' Trentsini Ház, mellyben 27 - ten, kik között 14 Novitiusok vannak. A' Ketskéméti Házban laknak 24 Tagok, kik között 12 Novitiusok vannak. A' mult esztendőnek elfolyása alatt kihalt Szerzetesek között találtatnak tudományokról nevezetes és érdemes Férfiak, Hemtner Florián, a' ki életének 62 esztendejében Posonyban Jun. 21 - dikén, és Kelle Leopold, a' ki életének 57 dik esztendejében Veszprémben Jan. 18 - dikán halt meg. —